

ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију 20.04.2016; Наставно-научно веће Пољопривредног факултета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>-др Мирјана Ђукић Стојчић, ван.проф. за ужу н.о. Сточарство,(13.05.2013)- Пољопривредни факултет, Нови Сад -ментор</p> <p>-др Зденка Шкрбић, виши научни сарадник, за ужу н.о. Живинарство,(25,01.2012), Институт за сточарство Београд-ментор</p> <p>-др Лидија Перић, ред.проф. за ужу н.о. Сточарство, Пољопривредни факултет, Нови Сад, члан комисије</p> <p>-др Александар Божић, ред. Проф. За ужу н.о. Анатомија, хистологија и физиологија животиња, Пољопривредни факултет, Нови Сад, члан комисије</p> <p>-др Сретен Митровић, ред.проф. за ужу н.о. Одгајивање и репродукција домаћих и гајених животиња, Пољопривредни факултет Земун- Београд, члан комисије</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме:Миљан, Миладин, Вељић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава:01.03.1968, Беране, Црна Гора</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Пољопривредни факултет, Нови Сад, Сточарство, Дипломирани инжењер сточарства</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија</p>

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Универзитет НовиСад, Пољопривредни факултет, „Вриједност хетерозиса при различитим комбинацијама укрштања свиња“, Генетика и оплемењивање домаћих животиња, 28.04.1998.

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

Магистар пољопривредних наука

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Светлосни програм, густина насељености и састав оброка у функцији производних параметара, квалитета меса и добробити бројлерских пилића

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

У последњих десет година квалитет живинског меса је у константном опадању. Унапређење производње живинског меса представља приоритетни задатак науке, струке и одгајивача живине. Оно мора бити засновано на најновијим научним достигнућима која се односе на исхрану, технологију и побољшање квалитета узгоја. Предложена истраживања треба да дају допринос унапређењу производње и побољшања производних резултата са циљем да се обезбеде потребе домаћег становништва са што јефтиним и квалитетним живинским месом.

Истраживања дисертације обухватају три експеримента. У првом експерименту су испитивани ефекти светлосног програма и густине оброка. У другом експерименту користили су се исти програми светла као у првом експерименту док је други фактор био различита густина насељености. У трећем експерименту програм светла је био исти као у предходна два, али се испитивао и однос густине стандарне смеше са стандардним саставом енергије и протеина и са повећаним садржајем енергије и протеина, при чему се није мењао однос енергија: протеин у групама. Испитивали су се производни параметри, параметри конформације и квалитета трупа, хемиски квалитет меса, параметри добробити и одређивала се чврстоћа костију бројлера.

Циљеви истраживања су да се испитају утицаји следећих фактора: светлосног програма (у почетку опадајућег, а затим растућег програма светла), густине оброка и густине насељености и њихове интеракције на производне и кланичне особине бројлерских пилића и квалитет меса. Кроз конкретан програм истраживања циљни задатак је дакле научни допринос постављању програма оптималног режима светла у гајењу бројлерских пилића и њихова исхрана оброцима адекватне енергетске вредности са оптималном густином насељености, што ће резултирати бољим производним ефектима (завршне масе, прираст, виталност, ефикасност коришћења хране, производни индекс), побољшањем квалитета трупова и меса закланих бројлера (рандмани, конформација, принос појединих партија меса), повећањем чврстоће костију екстремитета, смањењем лезија на ногама и смањењем абдоминалне и укупне масноће у труповима и утицати на повећање добробити бројлерских пилића.

Тект дисертације је приказан на 164 стране и садржи следећа поглавља: 1. Увод (2 стране), 2. Преглед литературе (28 страна), 3. Радна хипотеза, циљ и задаци истраживања (2 стране), 4. Материјал и метод рада (10 страна). 5. Резултати(47 страна), 6. Дискусија (15 страна), 7. Закључци (4 стране), 8. Литература (12 страна), 9.

Прилози (32 стране). На почетку рада се налази кратак садржај, на српском језику и abstract, на енглеском језику затим Кључна документацијска информација. Добијени резултати су приказани у 47 табела и 57 прилога.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов рада је јасан и добро формулисан, у складу са тематиком и садржајем дисертације.

Кратак садржај (abstract). Кратак садржај је добро и јасно написан на српском и енглеском језику.

Увод: У овом поглављу је истакнут основни проблем истраживања, дефинисан на основу досадашњих научних истраживања и где је кроз навођење проблема добробити бројлера кроз различиту густину насељености, различите програме исхране и осветљења, наведених у уводу, јасно приказује важност истраживане теме. Позитивно се оцењује.

Преглед литературе: У овом поглављу кандидат кроз четири одвојене целине даје ситезу великог броја радова који се односе на утицај светлосних програма, густине obroка и густине насељености на производне и кланичне особине, квалитет меса, физичке особине костију као и на добробит бројлера.

Позитивно се оцењује.

Радна хипотеза, циљ и задаци истраживања: Радна хипотеза је јасно, рационално и концизно дефинисана у оквиру неколико ставки. Хипотеза се логички надовезује на сазнања из ове области, приказана у поглављу Преглед литературе. Јасно и логично су дефинисани основни циљеви истраживања, те Комисија сматра да су циљеви истраживања у овој дисертацији добро постављени и реални.

Позитивно се оцењује.

Материјал и метод рада: Наведено поглавље детаљно и јасно описује методологију сваког од три изведена огледа: У првом огледу су испитивани ефекти светлосног програма и густине obroка, у другом програму светла и густине насељености пилића, а у трећем програм светла и густина obroка (смеша са стандардним и повећаним садржајем енергије и протеина, при чему је однос енергија: протеин био константан). Производни параметри (телесна маса, утрошак хране и угинућа) праћени су у свим огледима, а израчунати су и конверзија хране и производни индекс. Телесне масе су мерене недељно. Утрошак хране утврђиван је на крају периода примене појединих смеша. Морталитет је одређиван бележењем броја угинулих пилића у току трајања огледа. На основу телесних маса, конверзије хране и mortalитета израчунати су производни индекси. На крају сваког огледа, са 6 недеља старости, пилићи су измерени појединачно, израчунати су просеци третмана, а затим је од сваког третмана издвојено 20 пилића ради испитивања кланичних карактеристика. При конфекционирању трупова издвојена је абдоминална маст, измерене масе обрађених трупова и добијени рандмани. Ради утврђивања приноса и удела основних и споредних делова трупа извршено је расечање охлађених трупова. Оцена конформације трупова извршена је на основу утврђених апсолутних мера: дужина писка, дужина кобилице, дубина груди и обим батака. У другом огледу извршено је и физичко испитивање костију, на фемуру након издвајања од скелета бројлера, а у

трећем огледу одређени су садржај влаге, садржај укупне масти, укупног пепела и укупног протеина белог и црвеног меса, на узорцима мишићног ткива груди и карабатака. У свим огледима оцењено је стање табанских јастучића на свим пилићима по тростепеној методи за оцену дерматитиса.

Позитивно се оцењује.

Резултати: Резултати истраживања приказани су прегледно по појединачним огледима због неопходности да се сагледа сваки оглед као целина. За сваки појединачни оглед прво су приказани производни резултати, а затим резултати кланичних особина, квалитета меса и на крају параметри добробити. Резултати произилазе из примењене методологије уз коришћење адекватних статистичких метода. Наведено поглавље је добро структурирано и логично подељено на потпоглавља.

Позитивно се оцењује.

Дискусија:

Наведено поглавље је добро структурирано, свеобухватно и јасно. Резултати изведених огледа се пореде са истраживањима других аутора из ове области и дискутују те формирају једну целину. Кандидат је показао завидно познавање литературе у оквиру проблематике дисертације, радови коришћени за поређење резултата су добро одабрани и доприносе квалитету саме дискусије. Јасноћа у дискутовању је допринела да и сложена питања буду јасна и разумљива. Комисија сматра да је дискусија свеобухватна и јасна, без нелогичности, те повећава вредност ове дисертације.

Позитивно се оцењује.

Закључци: Изведени закључци су јасни, приказани прегледно, утемељени на резултатима истраживања и дају одговоре на постављене тезе.

Позитивно се оцењује

Литература:

Наведено поглавље је прегледно и свих 163 извора су исправно наведени. Комисија сматра да је литература актуелна и одговара потребама ове дисертације.

Позитивно се оцењује

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

-N. Milošević, Vidica Stanačev, Lidija Perić, Mirjana Đukić Stojčić, **M. Veljić**. (2013): The effects of different levels of garlic on production parameters and slaughter traits of broiler chickens. Arch.Geflügelk. (4) 77, 254-259. **(M23)**

-Milosevic, N. Đukić Stojčić, M. Stanačev, V. Perić, L. **Veljić M.**(2013) : Performance and carcass traits of broilers fed with a garlic (*allium sativum l*) additive. 19th European Symposium on Poultry Nutrition. 26-29. Avgust 2013. Potsdam, Nemačka. WPSA –

German Branch. ISSN/ISBN. Proceedings on CD, PP V-14. Ima 5 strana, ali je rad na CD-u. 2013. (M33)

-**M.Veljić**, N.Milošević, D.Radonjić (2014):Effects of light duration and diet density on broilers growth performance. Agriculture & Forestry,Vol.60.Issue 1: 181-189, , Podgorica (M51)

-N. Milošević, **M. Veljić**, M. Đukić Stojčić, L. Perić, S. Bjedov (2013): Effect of lighting program and energy level in the ration on the slaughter traits of broilers. Biotechnology in Animal Husbandry 29 (4), p 607-614, (M24)

-Milošević, N., **Veljić, M.**, Perić, L., Đukić Stojčić, M., Bjedov S. Effect of lightingduration and stocking density on production performance of broiler chickens. 23rd International Symposium “New technologies in contemporary animal production”. 19-21 June, 2013. Novi Sad Srbija. UNIVERSITY of NOVI SAD, FACULTY of AGRICULTURE, Novi Sad, Serbia, Proceedings. ISSN/ISBN 978-86-7520-271-4. 189-191. 2013 (M33)

VII ZAKЉUČCI OДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА
<ul style="list-style-type: none">- Резултати указују да светлосни програм није статистички значајно утицао на завршне телесне масе у огледима I и II, док су у огледу III веће масе утврђене код пилића товљених при КС. Примена ОРС утицала је на успоравање стопе раста у првом периоду това, а као резултат компезационог пораста без утицаја на завршне масе, сем у трећем огледу. Бољу конверзију хране у периоду исхране финишером постигли су пилићи у огледу I при ОРС него при КС, као и у исхрани стартером у огледу III. Светлосни програми у огледу II нису утицали на конверзију хране и морталитет пилића.- Густина оброка није утицала на завршне масе, конверзију хране, морталитет и производни индекс. Код пилића храњених оброцима са вишим садржајем протеина и енергије утврђене су веће телесне масе на крају това ($P < 0.01$). Густина оброка у огледима I и III није имала утицај на конверзију хране, морталитет и производни индекс- Знатно је већа завршна маса пилића товљених при густини насељености од 12

грла/м² (2667,08 г) него при 17 грла/м² (2435,76 г) и разлике су биле статистички високо значајне. Није утврђен утицај густине насељености на конверзију хране, морталитет и производни индекс.

- Испитивани фактори (светло, густина оброка и густина насељености) нису утицали на рандмане, али јесу интеракције неких од њих. У свим огледима утврђен је мањи удео абдоминалне масти при ОРС него при КС, али без статистичке значајности. Густина оброка и густина насељености нису утицали на садржај абдоминалне масти. Већи је садржај абдоминалне масти у свим огледима био код женских него мушких пилића. Удео груди већи је при КС него при ОРС, али су разлике статистички значајне само у трећем огледу. Густина оброка и густина насељености нису утицале на удео груди. Удео батака био је већи код пилића товљених при ОРС него при КС, али су разлике статистички значајне само у првом огледу. Удео карбатака у првом и другом огледу није се значајно разликовао између светлосних програма, док је у трећем био већи при ОРС него при КС ($P < 0.01$). Није утврђен утицај густине насељености и густине оброка на удео батака и карбатака. Код мушких пилића утврђен је већи удео батака, а код женских карбатака.
- Релативне вредности мера конформације нису биле под утицајем светлосног програма и густине оброка, осим што је при мањој густини насељености релативна вредност дубине груди била већа ($P < 0.05$).
- На оштећење табанских јастучића није утврђен утицај светла и густине оброка, али су пилићи при већим густинама насељености, почев од 28. дана, имали знатно већа оштећења табанских јастучића него при мањој густини.
- Светлосни програм и густина насељености нису утицали на физичке особине фемура: површина пресека, силу лома и специфичну силу лома. Мушки пилићи имали су већ површину пресека и силу лома фемура, разлике за површину пресека су статистички значајне, али не и за силу лома.
- Процент масти у тамном месу био је већи, а протеина нижи при ОРС него при КС. Остали параметри хемијске анализе тамног и белог меса нису били под утицајем светлосног програма. Густина оброка није имала утицај на хемијски састав меса груди и карбатака.
- На основу свега изнесеног може се закључити да су сва три фактора (светлосни програм, густина оброка и густина насељености), као и њихове интеракције, утицали на бројне производне параметре и квалитет меса бројлера, па и њихову добробит у различитим фазама това. Имајући у виду огромне разлике у ефектима који се могу постићи при различитим комбинацијама ових чинилаца, резултати ових и сличних истраживања треба да олакшају избор технологије која ће давати најбоље економске ефекте у тову пилића. Такође, тамо где су резултати нејасни или контрадикторни, треба наставити истраживања на већем броју јединки и фокусирати се на економски важније производне и кланичне особине пилића.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултати су јасно анализирани и приказани прегледно, уз адекватну статистичку обраду. Тумачење добијених резултата је урађено објективно и сматрамо да је

тумачење добијених резултата валидно.

Позитивно се оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе који су предвиђени за израду

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Истраживања у овој дисертацији дају допринос унапређењу производње и побољшању производних резултата са циљем да се обезбеде потребе домаћег становништва са што јефтиним и квалитетним живинским месом. Други приоритетни допринос истраживања је смањење трошкова производње и ефикасност коришћења генетског потенцијала живине, рационалним коришћењем производних капацитета, увођењем нових технологија гајења и исхране бројлера. Истраживања су допринос у побољшању услова држања живине у Црној Гори са аспекта добробити живине у складу са препорукама ЕУ.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Докторска дисертација нема недостатака који би могли утицати на резултат истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

-да се докторска дисертација кандидата Миљана Вељића под насловом „Светлосни програм, густина насељености и састав оброка у функцији производних параметара, квалитета меса и добробити бројлерских пилића“ прихвати, а кандидату одобри одбрана да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана

датум:

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Мирјана Ђукић-Стојчић, ванредни
професор НО Сточарство
Пољопривредни факултет, Нови Сад

Др Зденка Шкрбић, виши научни сарадник
НО Живинарство
Институт за сточарство, Београд-Земун

Др Лидија Перић, редовни професор
НО Сточарство
Пољопривредни факултет, Нови Сад

Др Александар Божић, редовни професор
НО Анатомија, хистологија и физиологија
животиња
Пољопривредни факултет, Нови Сад

Др Сретен Митровић, редовни професор
НО Одгајивање и репродукција домаћих и
гајених животиња.
Пољопривредни факултет Београд

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.

